

КИЬИ КИЬИТЭ

Идэгз бэрлүүлэх буюу, ор сьлал устларыг талан
 ылын улзатэрин орэ тутын билгэн дагын сүүр-конт
 сьлал дьамлун адыага сүхлэр. Бир онук кэн тутын
 аштыл кидибит, Кыткитэс нэилэгэн олохтогз Николэй
 Никлаевич Попомарев, от ыны 26 күнүзэр ныр-басчы 65
 спайн бхисэтэтэ, Николэй Никлаевич 1952 сьлалхх Сьлан
 нэилэгэн Улахан-Кул участалэр торообутэ, Олохун 44
 сьлын тэлюрү сүгэ айанылар акибыт кити булар.

адагддгаар, санаас буултуу, тууу матурийаалара барьта киороро. Билигги чааһаайбар, политех-эспедитор буоламын үлэлибин, бэйм түрөбин.

Уруукуга тохион болгогдох 40 саяагараа өгүүгэр, 1977 сыйлаахса оройуонмутуттан аан бастакынан Хоту оройуон суолуу аһабыл, оччолорго Үөлхө Дьааны оройуонугар сыйхос тээхникэтэрэ тийибэксэ, ол онно көмөлһөр сыалтан мантан түөрт "ЗИГ" массыннан айаннаабыллыт. Оччолорго эдэрбит да борт быһыылааба, сирдодойдуу көрүүх баһаттан суолуунини билимэмкэ бардахпыт. Суоллар быһыытынан бастакы сүрэхтэниибини онно аастылым, ол кэнээ Үөлхө Дьааныга бүтэник сырылбылтан 1982 сыйлаахса иккээ буолан айаннан кэлбиттээхпини. Бырааттарым 1996-2000 сыйларган сааалаан мэдэни Хоту айанныылар, билигин суоллар уолаттар үкөөктөр наар ити хайысханы тутуһа сатыылар.

Икки сыйл бастаан оскуолага суоннардаабытым, эргэ "ТАЗ-53" массылыага түбөтөммүн элбэхтэ оромунтөтөммүн кинини кыайар буюбутум. 1975 сыллаахха оройуонна сельхозка үлөтүн киирбиптер Алексей Алексеевич Шадрин управленигайдыйы асорор этэ. Онон дааһы бука

тын аршамата эрэ турар “ТАЗ-53”
массынаны туттараат. “Дээ
Колы бу массынаны хамуян
сүүртэххэнэ киби буолуом”,
дигэтэ, ол ону үй нингэн өстөстө
сүүрдүбүтүм. Очмотообутт
бастады наставникларбынан, а
үлөбэ ылан субэлээбит, механик
Константин Иннокентьевич
Колесов уонна дынгэтээ
наставниктаан “Үлэ Кыһы
Зиэмтэ” уордыаннах, легенда
буолбут Федор Николаевич
Иванову-Сүүс Сүүдэрэ
аартыбын, дэ бу икки киһи
миниги киһи гыммыттара, с
чуолкай.

Урууку юмнз днхрз-уожа
оёдор-уруутар дэлгэ кэстор
кнн буслар этн. Орбул дн
сунжа, бырааныныктарг
үлзбт оссо күүхүрэрэ. Дн
кэргэн сыһыана ойоххутга
улахан тутулуклах, кнн ойүү
эрэ буслаагынн сыһаагынн
тананын-сабын, аһын-үөлүн
барьта оню кннэрэ. Сойуу
ыһылыныгын саана, оёдор
оскушаны бүтэрэр кэмнрнр
куоракка кннрэн үлзэбннм
2000 сытан саалаан стэ
толору туолан пенсия
барбыгым. Улахан кыһым
Үөлзэ Бүлүүгэ олорор.

Эдэр суолпар уолхиттарга барыла бэйэ туһугар диилэрингэр дылы, наһаа үчүгэй юмнор үүһүлэр. Ол оһуо бэлэтэ:

наада, тэхиинизэни көрүү-
ондсуу буолар.

1967 шьынааха иигэрингээт-
оскуолаа үөрөмүгүм, үс сый-
туугуа дьарыктаммытым.
Павел Писогининин биһигэ
үөрөмүгүм, Романнаах Сана
бийигиттэн ааа буоланнар,
убайдарбыт. Иигэринээккэ

үөрэммит сылларым олохпор
улахан дьолум эбит. Билигин
үчүтэй табаарыстардаахыгы
дьонноохтун. Дмитрий

Петрович тылынган мэргэ
санарбаг этэ, багараа корон
күбистэ даганы бүтэ, шыжы
гынган хаалабыт. Тулуурдаа
буоларга үөрэллэһини, үлбөр
элбэхтэ туһаным. Спор
маастара бускетбахыа үлбөр
ситистим дигэ бичээк этэ
кыахтаахпын. Туох баа
үлбөрүн уопсай тэтэрээк сур
нар бусаммын урукку даһий
дирбин бэлэбин.

Борисовын 1985 сыгтаа биригэ үлдэбхиинг. Бис нагараадабын Дыгүөртэ ылым. Ити тулунн оскуолб үбүлүйүгэр бэйэнигэр эшниг 1985 сыгтаахха салгаанчид

[illegible]

гүлчүүн-машынчүүн
үчүгүйдик ташан озорбуштук.
Егор Афанасьевич джонун хаһан
даһаны умубат, барыбыгыш
ойдуу-сапыы сыйдыар.
Республикага үтүмдүүк үлүш
ыгытар, джондор араастан си-бу
дизе сапараларын торут утара-
бын, илсөр килсөрбозинни. Кини
улахан толкуйдаш киһи", - дээн
Николай Николаевич иениир.
Ушун сыйлаш үлүшүн сырапын:
"Коммунистической Үлө уларин-
га", 1979-1984-1987 сыйларга
оройуон чемпион суоптара.
"Россия тыгыш

хадангын ажилтны туйгуна" (1985 он), "За строительство Байгало-Амурской магистрали" мөнгө, 1991 сылаахха 12-с пийнхтэ уларинга, 2005 сылаахха Үлс бэтрээнэ, 2012 сылга Саха сирингэ атомобилинай транспорт, Бочуоттах үлэһинэ, эмгэ илэ сэл СР транспортын үлэһинэ үлэһинэ, Бочуруускай үлэһинэ 375 сылаах үбүлүйүтэй зыгылган, 2017 сылга Чурапчы улуһунгар үлэһинэ ийин 3-с степеннээх зыгылган нагарааһылар тогору түбүлүлүк.

Дис илн курдук, уолугтаах суолтар 44 сыл устата айанынан быт суолун барытын салгына тутан, оро тардан кэбиһэр буоллар, арааһа ыйы ааһан, күтүз чугаһыан сои буолуо. Бу биир кэби сүөхүр уһун айан, ол эрээрин Николай Пономарев билигин да эримнэх, күнүгүз бокуюлдаммыт Тороһут адыһа баҕа санаатын толорон дождотторун, тэрийгэттин оройуолун туһутар дойдоххутун өлөрөн кэлэ, дьон-сэргэ дүрүннэстэбэһин ыһан ыһа, кини саппабатыа, кыйбататаа суох курдук.

Семен ЖЕЛРИНСКОЙ

Бичнэхэ сүрүйаллар

КЕМБРИДЖ КЫЫНА

От ыйын сапатыгар биир күнүс толонуонум өрө тырыһыы түспүтүгэр ылыбытым төрүт билбэтэр кылыс саната: „Иван Петрович, дорообо! Бу мин Англияттан кэлэ сыдыар саха кылыһа Зоя дэммин. Толонуонтуу „Кыым“ хаһыат суруналыһа В. Н. Степановтан ылым. Эн саха сүһүгүн туһунан ыстыһыйаларгын ааһан баран ийинигин кытары көрсүөххү, кэпсэтиэхпин баҕарабын“,—диги сөһүгү. Ону кэсиптэхтээн баран сөбүлөстүм.

Минг быһырыл-бийыл “Кыым” хаһыака сэрэн
иһиллэр мөлүйүөн агарын курдук сахабыт
сүөлүтүттэн билигин 600-кэ эрэ ынах орлоп боруола
быһылыһынан эһинэ, Кыһыл киһитэ ээ киирээ. Онон
бу билигинэн сахалары тыһынаах ордорон аҕалбыт
тыгак сүөлүбүтүн боруола быһылыһынан чөлүтөр
үлэрэргэ элбэк ыстатыйалары суруйан туруулаһа
тыһыбын.

Дэ илэ ыстатыйаларбын зааган ол Англиятан
э сылдьар Зоя болдьохон баран, биир үтүө кун
дус Дьокуускайтан таксинап тийээн келэр.

Зоя сахаҥа уһун, кэмэ, дьылыгыр унуоктаах, хатылгыр, сырдык сэбороллох, санаран-интэриэн дьыл сырдык, сириним тэҥэ саастаах кыыс эбит. Толору аҕа Зоя Егоровна Тарасова дьон, Намтан тургуттох, Э оҕолорох саха ыылын кыра кыыстары эбит. Ахсыс кылааны Намта, онтон, Дьокуускайга саха национальнай гимназиятын, онтон тута ХИФУ омуу тыһын инкспутун тыһыас салаатын ситиниитээккит бүтүрбэт. Салгыы онно хаалан аспирантураҕа үөрөтүн билим хандьытаата буолбут уонна тыһыас кафедраҕар докентаабыт.

2015 сүүлэххэ тухх эрх улахан конкурска
хэдийн гран сүүйи аашыг Англи Кембридж
университеттар үөрэнэ барьт. 2015—2016 сс. ан-
тропология салаатыг магистратураны бүтэрбит. Ол
күнниттэн 4 сүүлэххэ докторантураға кирибит.
Саамай нигэрибнэйгэ Зоя
докторсай үлэни пэмэгэ,
быһа холоон этэххинэ,
САХА С
„Саха сүбүтүн сайына-
рына—саха омуқ култуураһыгар суалтата“ дээн
үһү. Ону итээн олус үрдүм, сүрэжм ортоһун
киригэ.

Ол ийин билгэрбин-көрөрбүн барытын ижисин сатаатым. Тыа хаһайлыгыбатын, ордук саха сүөһүтүн туһулан мустут матырыйаалларын коркортум, наадалах отуттарин уларсаң, бизэһи ыттым. Сыллай күн анарыһи быһа кэмэсттибит даҕаны биризмэ барбытын билбөккө хаалдыбыт. Онно мин Зоя биллэһи-көрүүн бааҕа улаахыһы, боншуруоһа элбэһин, талбыт тиэмэһин бары отутун барыта сатыарын сэгээрэ иһиттим. Кийи оҕоһо быһыһи күһүн саха сүөһүтүн иһигэр Нам Таастаһуар тахсан ыйы ыйынан кэлэһи, үөрэтэһи корор баадалаһыһи эттэ. Ону таһынан саас Эбэһи-Былантайга да бара сыдыһыбыт кийи дүөгтэ. Онуоха мин кийиэхэ саха сүөһүтүнэ дьарыктанар дьоннор ааттарын, төлөгүүннэрин биэрдим, ТХМ урукку „Дускул“ ГБУ үлөһиттэригэр, ССТХНЧИ-гар сыдыһарыгар

СУБЪЕКТИВ.

Аны сана бэлдүүлэлтийн Английн Кембридж куораныг тухуунг бийлгэснэ. Кембридж Лондонтан 80 км сэлтэр олус улахан суох куорат үһү. Университета аан дойду 5 савмай бастыт, ааларыг үрдүк үөрөх кыһаларыгар кириэрэ биһи. Устудьоннара үкэ атын омук, ордук Япония, Кытай, Согуруу, Корей, Ейроня дьонноро үһүлэр. Ол иһин уруккуттан истэр элим ити дойдолар улахан тойотторо, сатайааччыллара, учуонайллара үкүүлэрэ омук сирдэрингэр ордук Англияга, Америкага үөрөннүлэр үһү диир. Биһиги Араассыйа бийлларын, тойотторун олоһоро эмээ олоччу көрүлэр омук сирдэрингэр үөрөннүлэр диир суруйааллар. Араассыйа дьонун төрүт билиммэлтэр үһү. Ол иһин санааны үөрэтүүлэр диилэр. Онук да буолан бу билим

САХА СҮӨҺҮТҮН ҮӨРЭТЭР

хандыгытаа, домент саха кылына тийбэ 5 сыл сагалыы үөртүөн доктор буолаары сырытара.

Түмүктөр мааньагы элбик. Бу Зоя Егорова курудук саха култууратыгар саха сүөгүтүн оруолун туһунан докторскай үлүһү суруйбут, суруна да сыһынар учуонай суоҕа чакчы. Оссо английскай тылыннан. Ойон миэ бу саха чандыккай кыаһыгар Зоя Егорова Тарасоваҕа үлүһүн ситиһиниэхтик комүскүүрүр, чэигин доруобуйатын, ийиһин олохтор бары үлүһүн баҕарарбын. Ону таһынан киһи ити үлүһүн сурука эр ханнарбака, сахабын сүөгүтэ элбигирээр учуонай киһи бэһэһиһинан элбэхтэ суруйарыгар, туруорсарыгар элбик.

Бүтэнигэр Зоя, минити кырыаһас киһи дьобхоҕо, кэлэн көсөтүһүтүр, сатаалып аҕас тастыгыгар уотна байыта тымбаастыгы анлийскийды тыһынан тахсыбыт „Дууруйар Ньургун Боотур“ улуу олонтхо киһи этин бэлэстөбүтүр махталбыт билгэрбин.

ИВАН ПОНОМАРЕВ.

Центр занятости извещает

Tel: 8-914-106-12-13

Докумуннары от ыйын 1 күнүттэн
Одүүлун нэһилиэгэр Карл Маркс аатынан
уулусса 25-с нүмэригэр тутабыт.
Билсэр телелүөн: 8-411-51-24-458.

Хайнгат бичээхкэ бэрилгэр графика: 16 х 00 м. Бичээхкэ бэриллиннэ: 16 х 00 м. "Сана олох" редакционной-издательской холбоонка 28.07.2017 с. офсетта бичээгтэннэ.
Аадырша: 678670, Чураалчи сэл, Карл Маркс уул, 26 "а". Индекс: 54907. Хайнгат надилала уст, олтуоруннуука, чаппирга уонна субуотата тахсар.